
ZABEZPIECZENIE WIERZYTELNOŚCI – WPROWADZENIE

Wierzytelności, które można zabezpieczyć.

Wierzytelność to uprawnienie do żądania spełnienia świadczenia, które przysługuje wierzycielowi wobec dłużnika. Do czynienia możemy mieć z różnego rodzaju wierzytelnościami, ale opracowanie to (i jego dalsze części) skupiać będzie się na wierzytelności pieniężnej. Tłumacząc to na język potoczny można powiedzieć, że wierzyciel to ten, który oczekuje zapłaty, a dłużnik to ten, który ma dokonać płatności.

W praktyce obrotu gospodarczego mamy do czynienia z dwoma rodzajami płatności pieniężnych. Jeżeli płatność następuje bezpośrednio w momencie zakupu towaru lub usługi to jej zabezpieczenie jest zbędne. Możliwe jest też, że płatność jest odroczone w czasie w stosunku do spełnienia drugiego świadczenia, tj. np. sprzedaży towarów. W tym wariantcie dłużnik otrzymuje towar czy usługę, a płatności dokonać ma w określonym terminie, np. za 30 dni. Taka sytuacja może powodować ryzyko niewypłacalności dłużnika, a wierzyciel może być zainteresowany zabezpieczeniem swojej wierzytelności.

Zasadniczo każda wierzytelność pieniężna może być zabezpieczona. Bez znaczenia jest czynność, z której wynika, np. umowa pożyczki, umowa sprzedaży, najem lokalu czy jakakolwiek inna czynność prawna.

Kiedy i dlaczego warto zabezpieczać wierzytelności.

O zabezpieczeniu wierzytelności warto pomyśleć, gdy nasza wiedza o dłużniku nie jest dostateczna ani pewna lub z jakiegokolwiek powodu nie mamy pełnego zaufania do tego, że dłużnik dokona płatności w określonym terminie. Nad zabezpieczeniem wierzytelności warto zastanowić się, jeżeli wartość zobowiązania pieniężnego jest istotna z punktu widzenia prowadzonej działalności.

Oczywiście brak zabezpieczenia nie uniemożliwia prowadzenia skutecznej egzekucji. Pamiętać należy jednak, że cały proces windykacyjny (od wezwania do zapłaty, poprzez pozew o zapłatę, a skończywszy na egzekucji komorniczej) jest znacząco rozciągnięty w czasie, wiąże się z koniecznością poniesienia przez wierzyciela kosztów tego procesu, a na jego koniec okazać się może, że dłużnik nie posiada środków, z których możliwe będzie zaspokojenie wierzyciela.

Różne sposoby zabezpieczenia wierzytelności mogą wpłynąć czy to na czas trwania opisanej wyżej procedury lub jej koszty, czy to zapewnić majątek, z którego wierzyciel będzie mógł się zaspokoić.

Sposoby zabezpieczeń.

Wierzytelność pieniężną można zabezpieczyć na wiele sposobów, przy czym każdy z nich posiada swoje plusy i minusy. Nie każdy sposób zabezpieczenia będzie możliwy do

zastosowania w danym stanie faktycznym. Decyzja o zastosowaniu zabezpieczenia oraz wybór sposobu zabezpieczenia powinny uwzględniać m.in. wartość wierzytelności, sytuację majątkową dłużnika, koszty uzyskania zabezpieczenia i formalizację danego sposobu zabezpieczenia.

W kolejnych opracowaniach pokrótce omówione zostaną następujące sposoby zabezpieczeń wierzytelności:

- weksel;
- poręczenie;
- cesja;
- zastaw;
- przewłaszczenie na zabezpieczenie;
- zastrzeżenie prawa własności rzeczy;
- hipoteka;
- poddanie się egzekucji.

Warto zauważyć, że możliwe jest skorzystanie z kombinacji kilku sposobów zabezpieczenia jednej wierzytelności. Pamiętajmy jednak o złotym środku, który nie odstraszy kontrahenta, nie będzie zbyt kosztowny w stosunku do wartości wierzytelności, ale jednak realnie poprawi sytuację wierzyciela.

radca prawny Mateusz Data

Leszno, dnia 26 czerwca 2019 r.